

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji Kolejowej za rok budżetowy 2014 wraz z odpowiedziami Agencji**

(2015/C 409/27)

WPROWADZENIE

1. Europejska Agencja Kolejowa (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERA”) z siedzibą w Lille-Valenciennes została ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. Zadaniem Agencji jest zwiększanie poziomu interoperacyjności systemów kolejowych oraz wypracowanie wspólnego podejścia do bezpieczeństwa w celu stworzenia w Europie bardziej konkurencyjnego sektora kolejowego, o wyższym poziomie bezpieczeństwa ⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2014 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw ⁽⁵⁾:

- a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.
- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – podejmowanie kroków prawnych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 220 z 21.6.2004, s. 3.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁵⁾ Art. 39 i 50 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone w celu zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego. Sporządzając niniejsze sprawozdanie zawierające poświadczenie wiarygodności, Trybunał uwzględnił wyniki badania sprawozdania finansowego Agencji, przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE⁽⁸⁾.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2014 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM

11. Ogólny poziom środków, na które zaciągnięto zobowiązania, był wysoki i wyniósł 97 %. Poziom przeniesionych środków, na które zaciągnięto zobowiązania, był jednak także wysoki w tytule III (wydatki operacyjne), gdzie wyniósł 2,2 mln euro, czyli 37,7 % (w 2013 r. było to 1,6 mln euro, czyli 25 %). Było to związane z opóźnieniami w ramach projektów operacyjnych (w zakresie bezpieczeństwa, Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym – ERTMS) i projektów informatycznych. Sytuacja ta stanowi naruszenie budżetowej zasady jednoroczności.

INNE UWAGI

12. Podczas realizacji wielostronnej umowy ramowej dotyczącej monitorowania projektów ERTMS Agencja ponownie poddała konkretne zamówienie procedurze konkurencyjnej. Jednakże zarówno zawyżone kryteria oceny jakości, jak i wysoka maksymalna wartość zamówienia przy ponownej procedurze doprowadziły do tego, że wartość finansowa ofert była zbliżona do maksymalnej wartości zamówienia. Jest to sprzeczne z celem ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej, która ma zapewnić konkurencyjność cenową.

⁽⁷⁾ Art. 107 rozporządzenia (UE) nr 1271/2013.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

13. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 8 września 2015 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2011	Rozporządzenie ustanawiające Agencję określa maksymalne okresy zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych na czas określony rekrutowanych przez Agencję spośród ekspertów z sektora kolejowego. Zgodnie z tymi przepisami Agencja będzie musiała wymienić połowę pracowników operacyjnych w okresie 2013–2015, co może spowodować istotne zakłócenia w działaniach operacyjnych Agencji ⁽¹⁾ .	w trakcie realizacji
2011	Istnieje możliwość poprawienia procedur rekrutacji stosowanych w Agencji w celu zapewnienia pełnej przejrzystości i równego traktowania kandydatów. Na przykład ogłoszenia o naborze nie zawierały informacji o wymaganej minimalnej liczbie lat wykształcenia wyższego lub studiów, co było stosowanym kryterium selekcji. Progi punktowe wymagane do zaproszenia kandydatów na rozmowę kwalifikacyjną i umieszczenia ich na liście rezerwowej, punktacja kryteriów wyboru, pytania na egzaminy pisemne i ustne ani też wagi związane z egzaminami pisemnymi i ustnymi nie zostały określone przed rozpoczęciem przeglądu kandydatów.	w trakcie realizacji
2012	Agencja nie spełnia wymagań standardów kontroli wewnętrznej dotyczących ciągłości działania; brak zatwierdzonych planów ciągłości działania i przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej w odniesieniu do systemów informatycznych.	zrealizowane
2013	Poprawność informacji wykorzystywanych w prowadzonych przez Agencję postępowaniach o udzielenie zamówienia i ich dokumentowanie wymagają dalszej poprawy.	zrealizowane

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2013	<p>Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Agencję ⁽¹⁾ w skład jej personelu wchodzić mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pracownicy tymczasowi zatrudnieni przez Agencję na okres nieprzekraczający pięciu lat, wybrani spośród fachowców z danego sektora na podstawie ich kwalifikacji i doświadczenia w zakresie bezpieczeństwa i interoperacyjności kolei, — urzędnicy wyznaczeni lub oddelegowani przez Komisję lub państwa członkowskie na okres nieprzekraczający pięciu lat, — inni pracownicy wykonujący prace wdrożeniowe lub biurowe. <p>Na koniec 2013 r. w Agencji zatrudnionych było 136 pracowników tymczasowych. Rozporządzenie ustanawiające stanowi również, że podczas pierwszych dziesięciu lat działania Agencji pięcioletni okres może zostać przedłużony o kolejny okres nieprzekraczający trzech lat, jeśli jest to wymagane ze względu na ciągłość świadczenia usług. Do połowy 2013 r. Agencja korzystała z tej możliwości jako normalnej praktyki. Ponadto w okresie od września 2013 r. do marca 2014 r. Agencja ponownie zatrudniła (na okres ośmiu lat) czterech pracowników tymczasowych, których umowy z Agencją wygasły w 2013 r. po upływie maksymalnego, ośmioletniego okresu.</p> <p>W 2013 r. Agencja, w porozumieniu ze swoją Radą Administracyjną i z Komisją, przyjęła nową decyzję, zgodnie z którą umowa z pracownikiem tymczasowym może zostać zawarta na czas nieokreślony. Podobne zapisy zawarte są we wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego Agencję, nie jest jednak jasne, czy i kiedy wniosek ten zostanie przyjęty przez Parlament i Radę.</p>	w trakcie realizacji
2013	<p>Siedziba Agencji znajduje się w Lille i Valenciennes. Jak wskazał Trybunał w swoim specjalnym sprawozdaniu rocznym za rok budżetowy 2006, centralizacja całej działalności w jednej siedzibie mogłaby przynieść oszczędność kosztów. Mogłoby to również ułatwić zawarcie kompleksowej umowy w sprawie siedziby z państwem przyjmującym, co przyczyniłoby się do dalszego zwiększenia przejrzystości co do warunków prowadzenia działalności przez Agencję i jej personel.</p>	w trakcie realizacji

⁽¹⁾ Art. 24 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 881/2004.

ZAŁĄCZNIK II

Europejska Agencja Kolejowa (Lille/Valenciennes)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 91 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>„W celu wykonania artykułu 90 i z uwzględnieniem specyficznych aspektów transportu, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, ustanawiają:</p> <ol style="list-style-type: none"> wspólne reguły mające zastosowanie do transportu międzynarodowego wykonywanego z lub na terytorium państwa członkowskiego lub tranzytu przez terytorium jednego lub większej liczby państw członkowskich; warunki dostępu przewoźników nie mających stałej siedziby w państwie członkowskim do transportu krajowego w państwie członkowskim; środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu; wszelkie inne potrzebne przepisy”.
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>(rozporządzenie (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady)</p>	<p>Cele</p> <p>Współdziałanie, w sprawach technicznych, we wdrażaniu prawodawstwa wspólnotowego zmierzającego do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — polepszenia konkurencyjnej pozycji sektora kolejowego, — rozwijania wspólnego podejścia do bezpieczeństwa w europejskim systemie kolejowym, <p>w celu wsparcia budowy europejskiego obszaru kolejowego bez granic, gwarantującego wysoki poziom bezpieczeństwa.</p> <p>Zadania</p> <ol style="list-style-type: none"> Przekazywanie Komisji zaleceń dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — wspólnych metod oceny bezpieczeństwa oraz wspólnych wymagań bezpieczeństwa określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa kolei (2004/49/WE), — świadectw bezpieczeństwa i działań w zakresie bezpieczeństwa, — określania specyfikacji technicznych interoperacyjności, — kompetencji zawodowych, — rejestracji taboru kolejowego. Wydawanie opinii dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — krajowych przepisów bezpieczeństwa, — monitorowania jakości pracy jednostek notyfikowanych, — interoperacyjności sieci transeuropejskiej. Koordinacja organów krajowych: <p>koordynacja krajowych organów ds. bezpieczeństwa i krajowych organów dochodzeniowych (określonych w art. 17 i 21 dyrektywy 2004/49/WE).</p>

	<p>4. Publikacje i bazy danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — raport o działaniu systemu bezpieczeństwa (co dwa lata), — raport z postępów we wdrażaniu interoperacyjności (co dwa lata), — publiczna baza dokumentów dotyczących bezpieczeństwa, — publiczny rejestr dokumentów dotyczących interoperacyjności.
<p>Zarządzanie</p>	<p>Rada Administracyjna</p> <p>Skład: po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego, czterech przedstawicieli Komisji, sześciu przedstawicieli odpowiednich sektorów zawodowych (bez prawa głosu).</p> <p>Dyrektor wykonawczy</p> <p>Mianowany przez Radę Administracyjną na wniosek Komisji.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2014 (2013)</p>	<p>Budżet</p> <p>25,7 (25,8) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2014 r.</p> <p>Stanowiska w planie zatrudnienia: 140 (143)</p> <p>Stanowiska obsadzone na dzień 31 grudnia 2014 r.: 132 (135)</p> <p>Inni pracownicy: 19 (15)</p> <p>Łączna liczba pracowników: 151 (150), w tym wykonujący zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — operacyjne: 117 (116) — administracyjne: 34 (34)
<p>Produkty i usługi w roku 2014</p>	<p>Opracowanie planu programu określającego główne etapy prowadzące do uzyskania wspólnego unijnego certyfikatu bezpieczeństwa.</p> <p>Monitorowanie działania systemu bezpieczeństwa i sporządzenie sprawozdania przygotowywanego co dwa lata.</p> <p>Ocena transpozycji dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa.</p> <p>Kontrole dotyczące krajowego organu bezpieczeństwa.</p> <p>Oceny krajowych organów dochodzeniowych.</p> <p>Opracowanie zalecenia dotyczącego zweryfikowanej wspólnej metody bezpieczeństwa służącej ocenie wspólnych wymagań bezpieczeństwa (CTS) i krajowych wartości referencyjnych (NRV).</p>

	<p>Doroczna sprawozdawczość dotycząca CTS.</p> <p>Prowadzenie projektu pilotażowego dotyczącego nowej regulacyjnej matrycy do monitorowania.</p> <p>Przegląd obowiązujących ram prawnych dotyczących oceny i nadzoru dokonywanych przez krajowe organy bezpieczeństwa.</p> <p>Wdrażanie technicznych specyfikacji interoperacyjności (TSI) o rozszerzonym zakresie geograficznym oraz doradztwo na rzecz sektora kolejowego i państw członkowskich, przekazywanie im wytycznych i wspieranie ich w zakresie wdrażania TSI dotyczących aplikacji telematycznych.</p> <p>Przegląd TSI dotyczących osób o ograniczonej możliwości poruszania się.</p> <p>Ukończenie prac nad pozostałymi zagadnieniami.</p> <p>Opracowanie bazy danych dokumentów referencyjnych.</p> <p>Wsparcie próbnego wydawania pozwoleń na zasadzie punktu kompleksowej obsługi.</p> <p>Wsparcie migracji do czwartego pakietu kolejowego.</p> <p>Monitorowanie opracowywania, badania i wdrażania systemu ERTMS.</p> <p>Opracowanie planu działania w celu umożliwienia łączności europejskiego systemu sterowania pociągami (ETCS) z siecią pakietową technologii radiowych.</p> <p>Opracowanie i publikacja dokumentów zawierających wytyczne w celu uproszczenia i unormowania zasad inżynierii w odniesieniu do systemu ERTMS.</p> <p>Wspieranie operacji zharmonizowanych z systemem ERTMS.</p> <p>Współpraca z Agencją Wykonawczą ds. Innowacyjności i Sieci w zakresie oceny konkretnych projektów ERTMS.</p> <p>Stałe wdrażanie odpowiednich narzędzi i zasobów, co pozwoli Agencji stać się nowoczesną organizacją, która potrafi szybko dostosować się do zachodzących zmian.</p>
--	---

Źródło: Załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

11. Agencja przyjęła do wiadomości uwagę Trybunału i dodatkowo ulepszyła monitorowanie wykonania budżetu, zwłaszcza w tytule III, co w przyszłości powinno pomóc w osiągnięciu akceptowalnego poziomu przeniesionych środków.
 12. Agencja przyjęła do wiadomości uwagę Trybunału i przygotowuje wewnętrzny przewodnik na temat ponownego poddawania zamówień procedurze konkurencyjnej w celu zapewnienia lepszej konkurencji cenowej.
-